N°. 2049. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 19 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Januarij.

Ontwerp van Wet tot regeling van het Armbestuur.

VII.

Wij hebben thans een woord te zeggen over de, door het wetsontwerp gevorderde, »opgaven door de besturen van *alle* instellingen van weldadigheid te doen." Dit punt wordt geregeld in de artt. 10, 11 en 12 der wetsvoordragt. Beginnen wij met onze lezers die artikelen op nieuw onder 't oog te brengen.

»Art. 10. De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn, en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hen ondersteunden of verpleegden; van het beloop hunner uitgaven voor beheer en voor onderstand van allerlei aard, en van dat hunner inkomsten door collecten, inschrijvingen of andere bijdragen en subsidien.

»De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven, door de Regering noodig geacht.

»Art. 11. De bestuurders, die niet voldoen aan het voorschrift van art. 10, worden, elk voor het geheel, met geldboete van vijf en twintig tot honderd gulden gestraft.

»Tegen den bestuurder, die bewijst het zijne te hebben gedaan om aan het voorschrift gevolg te geven, wordt geene veroordeeling uitgesproken.

»Art. 12. De besturen der kerkelijke, gemengde en bijzondere instellingen van weldadigheid, moeten, des gevraagd, aan de burgerlijke besturen opgeven, welke personen als bekende armen door hen worden ondersteund, en of een arme, die zich bij een burgerlijk bestuur heeft aangemeld, van hen al dan niet onderstand kan erlangen.

»De bestuurders, die deze opgaven niet doen binnen veertien dagen na de aanvraag, worden elk voor het geheel, met geldboete van tien tot vijf en twintig gulden gestraft.

»Het 2de lid van art. 11 is ook in dit geval van toepassing."

In zoo verre door deze artikelen instellingen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheid tot eenigerlei mededeeling aan het burgerlijk gezag verpligt worden, moeten wij daartegen opkomen met al den nadruk, die in ons is. Ons protest berust op onderscheidene gronden; wij zullen slechts eenige daarvan blootleggen, de belangstellenden overigens verwijzende naar hetgeen wij vroeger ten aanzien van de zaak in quæstie bij herhaling in 't midden hebben gebragt.

In de eerste plaats dan, ontzeggen wij aan de Regering het regt van instellingen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheid de genoemde opgaven af te vorderen, op grond van art. 195 Gwt. en van den zin-zelven, waarin dat art. ook door de Regering opgevat wordt. Dat art. luidt: »Het armbestuur is een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering en wordt door de wet geregeld. De Koning doet van de verrigtingen dienaangaande jaarlijks een uitvoerig verslag aan de Staten-Generaal geven." Waar het nu steeds op aankwam, was dit, wat onder het armbestuur, dat »een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering" moet zijn, verstaan behoort te worden? Eindeloos is daarover een strijd gevoerd, welken wij niet voornemens zijn te heropenen. Ginds werd beweerd, dat het woord »armbestuur" moest opgenomen worden in de meest algemeene beteekenis van het woord, en dat derhalve alle instellingen van weldadigheid, alle zonder uitzondering, in de termen vielen van dat armbestuur, dat door de wet geregeld moet worden; hier werd volgehouden, en het schijnt duidelijk te blijken, dat de tegenwoordige Regering deze zienswijze deelt, hier werd volgehouden, dat alle instellingen van weldadigheid, die niet releveeren van den Staat, geenerlei inmenging of kontrôle van den kant van den Staat te ondergaan hebben, en dat de regeling van hare inrigting en haar bestuur onttrokken is aan den invloed van den wetgever. Zij, die, met de, tijdens de Grondwetsherziening, gewisselde stukken en gehoudene redevoeringen in de hand, deze laatste zienswijze voorstonden, behoorden op hun standpunt vol te houden, op straffe van inkonsequentie, dat, gelijk de Regering maar zorg had te dragen voor openbare en gemengde instellingen van weldadigheid, zij ook slechts van hetgeen zij dienaangaande, ten aanzien van de laatst genoemde instellingen, had verrigt, aan de Staten-Generaal jaarlijks verslag te geven had. Geene andere mededeelingen dan die van »hare verrigtingen dienaangaande" behoorden in dat verslag eene plaats te vinden: elke wettelijke eisch ter uitbreiding van dat verslag, opdat ook daarin, weten wij welke, mededeelingen betreffende instellingen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheid opgenomen werden, werd als met het art. der Grondwet in strijd en als eene miskenning van de grondwettige regten der laatstgenoemde instellingen beschouwd.

Een zoodanige eisch behoorde ook door de tegenwoordige Regering aldus beschouwd te worden. Dat doet zij echter niet en het mag ons verwonderen. Immers, dat de ambtsvoorganger van den tegenwoordigen minister van Binnenlandsche Zaken uitvoerig verslag van *alle* instellingen van liefdadigheid meende te mogen eischen, was in overeenstemming met zijn beginsel. Door hem toch werd rondborstig het art. der Grondwet geïnterpreteerd, alsof het zelfs de bevoegdheid gaf *alle* armverzorging als publieke dienst te beschouwen. Ten aanzien van instellingen van kerkelijke en bijzondere liefdadigheid achtte hij zich dus tot dezelfde regeling geregtigd, als tot die van openbare of gemengde weldadigheids-instellingen. Dat echter de tegenwoordige minister dit standpunt van zijnen ambtsvoorganger afkeurenswaardig acht, en desniettemin van de kerkelijke [illegible] eischt, op welke hij zelf overtuigd moet zijn geene aanspraak te mogen maken — moet dit niet ieder voorstander van een konsequent gedrag bevreemden en motiveert het niet de vraag, waarom de minister, zoo hij tot dezelfde rezultaten wil komen als zijn ambtsvoorganger, dan ook niet den moed heeft openlijk voor diens beginselen, waaruit artikelen als de besprokene natuurlijk voortvloeiden, uit te komen?

Het zal dan wel, na het aangevoerde, vast staan, dat, met de Grondwet in de hand, aan de Regering het regt mag ontzegd worden tot het vragen van opgaven aan instellingen van kerkelijke of bijzondere liefdadigheid. Eene andere vraag is het nu echter, of het voor de besturen dier instellingen van hoog gewigt is, op dit punt hun regt tegenover eene Regering, die het miskent, te handhaven. Wij komen daarop morgen terug.

Wij ontleenen heden nog eenige opmerkelijke plaatsen aan het artikel: *de Aprilbeweging*, in het Januarij-nommer van den *Gids*. In de heden en morgen mee te deelen plaatsen worden de middelen besproken, waarmede het volk in gisting en op straat is gebragt geworden.

»Wanneer ik mijzelven de vraag doe: Zou die spontane beweging wel ontstaan zijn, als Utrecht niet was voorgegaan, en door heel het land zijn cirkulaires had rondgezonden? luidt — op grond, dat geen enkel verschijnsel van dien aard zich vóór den 30sten van Lentemaand elders vertoond heeft — mijn antwoord ontkennend. Maar ik wil het tegendeel eens voor een oogenblik aannemen. Dan nog hoop ik mijne lezers te bewijzen, dat er opwinding der gemoederen heeft plaats gehad, en dat de beweging dus niet zoo spontaan geweest is, of men achtte het aanvuren der hartstogten, door allerlei eenzijdige en onware voorstellingen — die men, door vrees en partijzucht verblind, meerendeels zelf, ik geloof het gaarne, te goeder trouw voor juist hield — nog noodig. »Ik *hoop* het".... neen! tegen mijn wil zie ik me in die droeve noodzakelijkheid gebragt. Ik zal moeten herinneren aan dat tal van vlugschriften en pamphletten, waaronder de drukpers in April heeft gezwoegd, en wier herlezing den Protestant nog steeds een blos van schaamte naar het aangezigt jaagt. Ik zal moeten herinneren aan dat tal van onbewezen beschuldigingen, waarmee men in naam van het Protestantisme tot verkorting der regten van andersdenkenden heeft aangespoord. Ik zal moeten herinneren aan zoovele predikers van het evangelie, die hun invloed hebben misbruikt en een geheel ander gezag uitgeoefend, dan »het gezag der waarheid en der liefde (1)." Maar die herinnering, hoe onaangenaam ook, kan nuttig zijn. Daarbij is ze noodig, willen we het snelle voortloopen der beweging leeren begrijpen. Ze mogt dus niet achterwege blijven. Ik wensch echter in het mededeelen van proeven onpartijdig en - zooveel mogelijk - spaarzaam te zijn.

»Onder de leugenachtige beweringen, waardoor men de menigte in beweging heeft gebragt, wijs ik in de eerste plaats op de stelling, dat een herstelling der Roomsch-katholieke bisdommen ons Protestanten, vroeg of laat, weêr voor een inquisitie-raad en op den brandstapel zou brengen. Gedurig in rijm en onrijm, is die bewering herhaald. Een man, wien het blijkbaar aan geestbeschaving niet ontbreekt, hooren we, reeds in den aanvang der beweging, zijn opwekking aan de Protestanten om zich toch door een algemeen petitionement tegen de nieuwe bisschoppen te verzetten, aandringen met de vraag: »Wilt ge liever lijdelijk wachten, totdat gij de schavotten zult zien oprigten en de brandstapels u zullen tegenflikkeren (2)?" De predikant van Toorenenbergen trad op als ziener, en waarschuwde dat de Paus »met zijne bisschoppelijke hierarchie niets anders dan de invoering der Inquisitie, en een geheimen [!] oorlog tegen ons en de godsdienst onzer vaderen bedoelt (3)." De antirevolutionaire partij herinnerde, »dat Rome waar het daartoe het vermogen bezit, *vervolgen moet* (4)," en spiegelde ons Protestanten het vrij onbehagelijk uitzigt voor, dat we, wanneer nu aan Rome's aanmatiging geen paal en perk werd gesteld, na verloop van vijftig jaar »ten minste in de gevangenis en op de galijen (5)" zouden zijn. Het is met name de predikant Barger, die waarschuwde - in een leerrede tegen [illegible] Rome, dat ons [illegible] bisschoppen, [illegible] en inquisitie zenden zal (6)," en - als zag hij de brandstapels reeds rooken - er onmiddellijk de vraag op laat volgen: »Wie kon gelooven dat de eeuwen der vervolging om de godsdienst ooit zouden terugkeeren?» Tegen den prijs van eenige weinige centen verspreidde men allerlei martelaarsgeschiedenissen onder het volk. »Hendrik Eemkens te Utrecht verbrand," heette het een. »Protestanten! weest nu wakker, Want gedenkt aan Jan de Bakker," droeg het ander ten opschrift. In kreupelrijm volgde men dat betreurenswaardige voorbeeld na. Constanter zong, bij de komst des Konings in de hoofdstad:

„Hij komt, die aan zijn Heldenstam
En roemrijke afkomst waard,
Ons veiligt voor de houtmijtvlam
En 't inquisitie-zwaard (7)."

»In een »Nieuw Geuzenlied" — niet zonder doel op de wijs van een straatliedje (8) vervaardigd, dat alleen door de heffe des volks wordt gezongen — kwamen twee regels voor als de volgende:

„Zij hebben 't weêr voorwaar gezworen,
Om al wat Geus en Ketter heet,
Weêr te vervolgen als te voren
Hier Granvel en d'Alva deed;
Dan brandt weêr 't martelvier
Gelijk een lier,
Dan wacht ons 't bloedig lot
Op het schavot (9)."

»Een ander rijmelaar zong:

„Krijgt Rome eenmaal voet, 't zal ons den nek verbreken,
'k Voorzie dan wee en smart, en martelvuur en zwaard! (10)

»Doch genoeg. Reeds lang genoeg moest ik het zedelijk en het schoonheidsgevoel mijner lezers aan een pijnlijke proef blootstellen.

»Ik herinner in de tweede plaats, hoe er op den prikkel van het eigenbelang in een tal van vlugschriften en

---

(1) De *Fakkel* (1853), N°. 38.
(2) Wat hebben wij te doen bij de dreigende vestiging der hierarchie in ons Vaderland? (bij Weijting en van der Haart) p. 4.
(3) A. van Toorenenbergen, Een ernstig woord enz. (bij J. W. Swaan), p. 18.
(4) „De Nieuwe Bisschoppen" (bij Kemink en Zoon) p. 15.
(5) Id. p. 14.
(6) G. Barger, Onze voorbereiding tot een heiligen strijd, (bij M. Wijt en Zoon).
(7) Hij komt (bij Weijtingh en van der Haart).
(8) „Ik heb mijn lief al lang verlaten" enz.
(9) Nieuw Geuzenlied (bij Gebr. Campagne).
(10) De standvastigheid onzer vaderen (bij C. L. Brinkman) p. 7.

dagblad ... is gewerkt. Zoo ontzag men zich niet te verspreiden, dat de Utrechtsche akademie nu weldra door een bisschoppelijk seminarie zou vervangen worden. Naauw was de allocutie bekend geworden, of een »protestantsch volksblad", waarvan ik wel gedurig melding moet maken omdat het zulk een grooten invloed heeft uitgeoefend, behelsde de waarschuwing: »Zelfs moet een Aartsbisschop binnen Utrechts wallen zijn gezeteld. . . . *Utrecht*, voor uwe akademie, Hervormde Kerk, voor uwe godgeleerde faculteiten . . . . . is nu de laatste ure geslagen (11)." Weinige dagen later bezigde het volksblad een ander middel om bij de onkundige menigte het verzet tegen de nieuwe bisschoppen en het ministerie, zoo noodig, nog aan te vuren. »Weet gij wat Rome van u wil- Dat gij aan hare bisschoppen al de vaste goederen terug geeft die zij vroeger in Nederland hebben bezeten. Men heeft reeds voor geruimen tijd rondgeloopen met adressen waarin dit als een regt van 's lands hooge regering werd geëischt. Ook die eisch zal hun worden ingewilligd door hen, die niets liever willen dan rust (12)." Een vlugschrift, dat in de allereerste dagen der beweging is uitgekomen en — helaas! een vijfden druk heeft beleefd, verzekerde stoutweg dat »de natie nu tonnen schats voor het onderhoud der bisschoppen zou moeten opbrengen (13)." Ja een hoogleeraar die beter kon en moest weten maar door haat tegen Thorbecke ten eenenmale verblind was, ontzag zich niet, reeds in de laatste dagen van Maart een soortgelijk vermoeden uit te spreken, en door zijn professors-titel gezag bij te zetten. Ik bedoel den hoogleeraar Vreede, die zooveel heeft bijgedragen om de gemoederen in gisting te brengen. Hij uitte zijn vermoeden in den eigenaardigen stijl van de anti-revolutionaire partij. »Vreemd genoeg, juist onder het tegenwoordig ministerie, uitvloeisel der theorie *Redding door bezuiniging*..... is *voor het eerst* in de wet van 29 December 1849 *niet* uitdrukkelijk van die *twee* bisschoppelijke woningen melding gemaakt..... Moeten wij uitgaan van de onderstelling: [hoe voorzigtig!] »dat een Bewind, hetwelk ter bevrediging der bezuinigingswoede, voor slooping en afbraak van Hoogescholen en andere instellingen van wetenschap, van Geregtshoven en Regtbanken niet zoude terugdeinzen, van dat oogenblik af omging met de gedachte, om 's Lands kas *buiten noodzaak* te bezwaren met eene zoo weelderige inrigting van het Episkopaat, als die, welke ons is aangekondigd? (14)." Men weet niet of men, bij het lezen van zulke taal uit den mond van een hoogleeraar, over zoo verregaande verblinding moet weenen of blozen over het schandelijke van die onbewezen aantijgingen."

Gewoonlijk verbeeldt men zich in Europa, dat de *orthodox*-Grieksche godsdienst een indrukwekkend geheel heeft weten te bewaren. Men gelooft, dat het gezag der Czaars en der Patriarchen de Griekschgezinde Russen als aan de traditie heeft vastgemaakt. Het is een dwaling. Geen enkele vertakking van het schisma of zij lijdt aan verdeeldheid. In weerwil van de vroomheid, de gehoorzaamheid en den geest van vereeniging die het Russische volk in de hoogste mate onderscheiden, is zijn nationale Kerk in eene menigte sekten verdeeld. Het absoluut gezag der Czaars en hunne gestrengheid tegen de sektemakers hebben de verbrokkeling dier Kerk niet kunnen tegen houden. Zij versteenen, verlagen en verpletteren haar, doch hare eenheid kunnen zij niet handhaven. Het Grieksch-Russisch schisma ondergaat hetzelfde lot als het Protestantismus. De dweepers, de twijfelaars, de hoogmoedigen zijn in Rusland zoo menigvuldig als overal elders, en ook daar roepen zij, met behulp van den Bijbel alle soorten van godsdiensten te voorschijn. Onderscheidene Russische sekten hebben groote overeenkomst met de protestantsche sekten. Men zal zulks bevestigd vinden in het volgende tafereel, 't welk wij ontleenen aan een reiziger die met de grootste onpartijdigheid en het naauwgezetst onderzoek het inwendig leven der Russen getracht heeft na te gaan. Die reiziger is de reeds gunstig bekende baron von Haxthausen, die vroeger in betrekking stond tot het Russische leger, en als zoodanig in de beste gelegenheid was de Moskovische bevolking in haar doen en laten van nabij te leeren kennen. Ook van elders worden des heeren von Haxthausens getuigenissen bevestigd.

Te naauwernood was Rusland verlost van het juk der afgoderij, of het liet zich vangen in de strikken van het photiaansche schisma. Het Katholicismus heeft er nimmer met al zijn glans en gloed geschenen. De somberste ketterijen, die bijna gelijk staan met het ruwste heidendom, zijn in Rusland doorgedrongen en hebben er wortel geschoten. De oudste sekten, die van vóór de 17e eeuw dagteekenen, vormen eene eerste kategorie, waarin gnostieke ketterijen zich vereenigen aan het Oostersch heidendom. Zij hebben over 't algemeen een woest en naargeestig karakter, gelijk uit eenige voorbeelden zal blijken.

In onderscheidene streken van het Russische rijk, vooral in de noordelijke, hoort men veel spreken van verschrikkelijke voorvallen, die er bijna ieder jaar plaats grijpen. In een afgelegen oord graven eenige dweepers onder allerhande zonderlinge ceremonien, een diepen kuil, dien zij opvullen met hout, stroo en andere brandbare stoffen. Als dit gedaan is, neemt een troep dezer dweepers, somtijds uit een honderdtal bestaande, na in processie zich geschaard te hebben in dezen kuil plaats, vervolgens steken zij de aangebragte stoffen in brand, heffen een lijkzang aan en laten zich met een moed en eene stoïsche onverschilligheid waar men geen denkbeeld van heeft, zich tot asch verbranden. Somwijlen sluiten sommigen zich op in een huis dat van alle kanten van stroo is ingesloten, 't welk zij in brand steken. Een menigte toeschouwers, rondom het huis verzameld, is getuige van dit afgrijselijk schouwspel; maar er is niemand die een hand uitsteekt om deze dweepers in hun vroom bedrijf te storen; want zij worden beschouwd als heilig en ondergaan gelijk zij het in hun verschrikkelijke taal noemen den vuurdoop.

Deze wreede zelfmoorden vinden ieder jaar weder plaats, in weerwil van alle maatregelen der policie. Het is eenige jaren geleden dat op de goederen van den graaf Gourieff omstreeks vijftig dezer dweepers besloten elkander te verworgen. Reeds waren er zes en dertig bezweken, als een jonge vrouw die ook tot die sekte behoorde, de vlugt nam. Toen men zich naar de plaats der slagting begaf vond men er nog twee, die te midden van zeven en veertig lijken, in het leven waren gebleven. Onder de slagen van den knoet bliezen deze moordenaars den adem uit, terwijl zij zich beschouwden als heilige martelaars.

Het getal dezer sekte is onbekend. Zij bewaren een diep stilzwijgen aangaande hunne leer en hunne betrekkingen. Indien eenmaal de socialistische beginselen tot hen doordringen, zullen de Czaars aan de slagen van een legioen moordenaars bloot staan.

Genoemde sekte staat nog in betrekking tot eene andere, die niet minder zonderling en ijselijk is. Deze sekte gelooft aan niets dan aan de eeuwigheid van God den Vader. De Christus, Zoon des Vaders, is geen God, is niet gestorven, en zal ook nooit sterven. Sedert achttien eeuwen reist hij op aarde rond, onder de gedaante van een wezen dat tot geen geslacht behoort, enin onze dagen onder de gedaante van Peter III. De dood van Peter III is een leugen. Hij redde zich te Irkoutsk, en het is daarom, dat van dat tijdstip af alle geluk en alle heil van het Oosten moet komen. Peter III zal terug komen om aan deze sekte de heerschappij te geven. Ziedaar de voornaamste leerstellingen. Zij gelooven niet aan de opstanding des vleesches en onderhouden ook den Zondag niet. Zij verbeelden zich ook openbaringen te ontvangen van den Heiligen Geest.

Deze sekte is zeer talrijk. Eene groote menigte der kooplieden in gouden en zilveren werken en vooral de wisselaars van Petersburg, Moskou, Odessa, Riga, enz. behooren er toe. Zij tracht er ook vooral na om zich uit te breiden, inzonderheid onder de soldaten, die met verbazende geldsommen worden omgekocht.

Deze sekte is zeer oud en klimt op tot de middeneeuwen. Het volk, dat Peter III lief had, weigerde langen tijd aan zijn dood te gelooven. Van daar dat de Messias dezer sekte zich heeft verpersoonlijkt in den vorst.

Ten naauwste verbonden met deze sekte welke zich de geesselende noemt, wegens de gewoonte, om in een kamer waar geen enkel beeld is, zich zelven geesselende rond te springen, tot de een na den ander uitgeput ter aarde valt.

De leden dezer sekte hebben een grooten afkeer van honden die zij door den boozen geest bezeten wanen; de insekten daarentegen beschouwen zij als beschermgeesten, en daarom is het eene groote zonde ze te dooden. Hoewel zij zeggen dat Christus de stichter hunner sekte is, wordt echter ieder nieuweling die voor het eerst hunne godsdienstige verrigtingen bijwoont, genoodzaakt het beeld des Verlossers te beleedigen en te bespuwen.

Zij erkennen het huwelijk niet als Sakrament en veroorloven de gemeenschap der vrouwen..... In den nacht vóór den Paaschdag vereenigen de leden dezer sekte zich met de reeds bovengenoemden, om gezamenlijk de dienst ter eere der H. Maagd bij te wonen. Gedurende de mis zit eene jonge dochter van 15 of 16 jaar, die men daartoe door beloften heeft overgehaald, in een kuip met louw water. Oude vrouwen naderen haar en brengen haar een diepe snede in de borst toe, snijden haar den linker boezem af en stelpen met bewonderenswaardige behendigheid het bloed. Zoolang die afschuwelijke marteling duurt, houdt zij in de hand een afbeeldsel van den H. Geest. Vervolgens wordt de afgesneden boezem op een schotel gelegd, in stukken gesneden en den ingewijden aangeboden die er van eten. Zoodra die afgrijselijke aan kannibalen eigen daad gepleegd is, wordt het meisje op een daartoe opgerigt altaar geplaatst en de gansche gemeente danst er rond, zingende: »Dansen en zingen wij op den berg Sions!" De dans wordt meer en meer levendig, eindelijk verandert hij in wezenlijke razernij; de waanzin heeft den hoogsten graad bereikt, eensklaps worden de kaarsen uitgedoofd en een tooneel begint, waarvan men vruchteloos in het heidendom der ouden een voorbeeld zou zoeken.

Hoe zonderling die afschuwelijke sekte wezen moge, er bestaat eene misschien nog zonderlinger, die van de Bezslowesstnié (stommen). Hij die zich aan die sekte overgeeft moet het overige zijner dagen stom blijven. De overheid heeft vruchteloos getracht van deze sektarissen eenige inlichting nopens hun geloof te verkrijgen. Eenige ambtenaren hebben zelfs die rampzaligen aan verregaande mishandelingen onderworpen, doch steeds zonder eenige uitkomst. Onder de regering van Katharina de II onderwierp een gouverneur van Siberië eenigen hunner aan een wezenlijk martelaarschap. Hij deed hen onder de voeten kittelen, op hun ligchaam gesmolten was druppelen, kortom folterde hen op ongehoorde wijze; zij verdroegen echter alles met verheven stoïcismus, zonder de minste klagt te uiten, of een woord te spreken.

Even zonderling is ook de sekte der Sabatniki (Sabateerders). Karamzine verhaalt dat ze te Novogorod in 1840 door een jood genoemd Zacharias gesticht werd, wien het gelukte aan eenige popen te verzekeren, dat de wet van Mozes het eenige ware geloof en van Goddelijken oorsprong is. Van dien oogenblik aan vermeerderde die sekte sedert 1503 derwijze dat, ondanks de pogingen van het gouvernement om ze te delgen, het getal dier sektarissen, steeds aanzienlijk is. Zij verstaan het hebreeuws niet en bedienen zich eeniglijk van de oude vertalingen van het oude Testament in de Slavische taal. Ook zij wachten de komst van een Messias en als de Saduceërs gelooven zij niet aan de opstanding der dooden. Wijl zij zich in 't algemeen met de Kabalistische wetenschap bezig houden, beschouwt het volk hen als waarzeggers en toovenaars.

Vele andere bespottelijke en woeste sekten bestaan in Rusland sedert onheugelijke tijden. Een Bisschop van Rostoff telde in zijn land 200 verschillende sekten in het begin der achttiende eeuw. Sedert dien tijd zijn eenige uitgestorven, maar vele andere zijn er voor in de plaats gekomen. Verscheidene er van zijn belangrijk en zullen veel invloed hebben op het lot van de Russische natie vooral die, welke bestaan hebben vóór de in de zeventiende eeuw in Rusland beproefde hervorming.

Het concert, gisteren ten voordeele der armen van de Vereeniging van den *H. Vincentius à Paulo*, in de groote zaal van het Park, alhier gegeven, heeft in alle opzigten aan de verwachting beantwoord. Wij hopen morgen meer breedvoerig over dit concert te spreken.

De heden ontvangen officieele berigten doen nog geen merkbare verandering in den staat der rivieren kennen.

Te Keulen was de waterstand dezen morgen ten 8 ure 6 vt. 2 dm.; er had dus een val van 7 duim plaats gehad. Er was weinig ijsgang. Van hooger op had men geen nadere berigten.

Op den Boven-Rhijn, de Waal, Lek en IJssel was het water steeds vallend; op de Maas was het eenigzins wassend.

Te Gorinchem stond het water heden morgen 2.95 el o. N. P., dus 6 dm. hooger dan gisteren. De rivier zat daar nog vast en werd steeds te voet gepasseerd.

Voor Arnhem geschiedt de passage der rivier te voet nog geregeld; zoo ook te Westervoort.

Volgens een den 14 des avonds te 's Hertogenbosch ontvangen berigt, had het ijs in de stroombaan der Beersche Maas zich op den Groenendijk vastgezet. Dien ten gevolge was men beducht voor eene overstrooming der gemeente Berchem; dit gevaar is echter gelukkig geweken.

Heden op den middag was de Boven-Rhijn nog open. Het water te Millingen stond ten 5 ure des morgens 3.05 el o. N. P. en was dus 37 duim gevallen. Te Hulhuizen was het water bij open rivier vallende, en stond ten 6 ure 's morgens 2.95 el o. N. P. In het Pannerdensche kanaal is het ijs na eenige beweging ingekort, doch overigens nog vast; het water was 2.75 el in het etmaal gevallen.

Te Arnhem was de waterstand bij besloten rivier, ten 8 ure dezen morgen, 2.48 el o. N. P. en te Westervoort 2 el o. N. P.

Men schrijft uit 's Hertogenbosch, dd. 14 Jan. aan de *Arnh. Courant*:

»De typhus heeft zich onlangs zoodanig in het R. C. seminarium te Hoeven, bij Breda, vertoond, dat het geheel, naar men ons verzekert, thans ontruimd is. Onderscheidene heeren moeten door die kwaadaardige ziekte zijn aangetast, zelfs de Bisschop Joannes van Hooijdonk, die echter hersteld is, doch de heer F. C. H. Ingenhoutz, sekretaris van Monseigneur van Hooijdonk, is, zoo als bereids gemeld is, deze week aldaar in den ouderdom van 33 jaar, aan de gevolgen der typhus bezweken.

Men meldt van Buitenzorg:

In den nacht van den 5den op den 6den Nov. heeft op de Bazaar alhier een gruwelijke moord plaats gehad. De inlander Samoen, die als boedjang in dienst was bij den Chinees Oey Khay, werd, nadat hij in het huis van zijnen meester, (die zich in den afgeloopen nacht op het land Tjawie bevond), geheel alleen gewaakt had,

---

(11) De *Fakkel*, N°. 13.
(12) Idem, N°. 15.
(13) Dat niemand uwe kroon neme, p. 9.
(14) Utrechtsche Provinc- en Stads-Courant van 31 Maart.

's morgens vroeg, dood in de woning aangetroffen. Men had hem zoo diep in zijne keel met een scherp werktuig gewond, dat zijn hoofd bijna van den romp was gescheiden. Bovendien had hij nog vele andere zware wonden ontvangen. Men is de moordenaar nog niet op het spoor.

Men veronderstelt dat Samoen die geheel alleen bezig was met het snijden van bamboes, door eenige personen die in het huis verborgen waren, van achteren is aangevallen en op die wijze afgemaakt.

De misdadigers schijnen aldaar gekomen te zijn met het doel om zich van de goederen meester te maken, men vond althans een valschen sleutel in het huis, die waarschijnlijk door hen is achtergelaten.

— Naar men verneemt is het der ijverige pogingen van de policie te Samarang mogen gelukken de daders van den diefstal te ontdekken, die aldaar, nu eenige maanden geleden, uit 's lands kas heeft plaats gehad en *f* 5000 recepis beliep. Die daders zijn de beide Chinesche kassiers bij bedoelde kas werkzaam, en zij zijn, ten gevolge der tegen hen uitgebragte beschuldiging, in hechtenis genomen en naar 's lands gevangenis overgebragt.

— Men berigt van Kidirie, den 28en Oktober, dat in den namiddag van dien dag, in vier verschillende dessas van het distrikt Papar, regentschap Kedirie, ten gevolge van hevige rukwinden (oeloer oeloer), 95 bamboezen huizen zijn weggeslagen en ingestort, waarbij eene 53jarige inlandsche vrouw ongelukkig is omgekomen.

— In den nacht van den 15den Nov. werd, in eene hoofdofficiers woning in het kampement te Weltevreden een Inlandsch meisje van veertienjarigen ouderdom in het vertrek, alwaar zij sliep, aan den voet door een oelar blang (gestreepte slang) van eene buitengewone groote en dikte zoo als nader na het vangen van dezelve gebleken is, gebeten, met dat rampzalig gevolg dat dit meisje een kwartier uurs daarna den geest gaf.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Jan. Het telegrafiesch berigt uit Weenen dat de Czaar naar alle waarschijnlijkheid niet zal toestemmen in de jongste voorstellen van de Weener konferentie, geeft op nieuw aan de Oostersche quæstie eene nieuwe wending en brengt een algemeenen oorlog weder in 't gezigt. De Porte heeft, gelijk bekend is, die voorstellen aangenomen, doch onder beding dat ook de Czaar ze binnen een tijd van veertig dagen zou aannemen, wordende na expiratie van dien tijd, ook de toestemming van de Porte als wederom vervallen beschouwd.

Alle korrespondentien uit Konstantinopel komen overeen bevestigen het, dat de Divan op den 1 Januarij aan de gezanten officieel kennis heeft gegeven van eene groote overwinning, behaald onder de muren van Kalafat. De Russen zouden een menigte geschut hebben verloren en ongeveer 4 a 5000 dooden en gekwetsten tellen. Wat de gevechten van den 6, 7, 8 en 9 Januarij betreft, zijn hieromtrent nog geen officieele rapporten ingekomen.

— Volgens het *Journal de Constantinople* zijn de betrekkingen tusschen het gouvernement van Perzie en de gezanten van Engeland en Turkije, weder aangeknoopt en houdt men het er voor, dat alle verdere verwikkelingen zijn uit den weg geruimd.

— In den *Constitutionnel* leest men: »Wij ontvangen eenen brief uit Konstantinopel van den 2en dezer. De vereenigde vloot was den 31en December en den 1en Januarij door het stormachtige weder belet de reede van Beikos te verlaten; maar den 2en ligtte zij het anker; tien Engelsche en tien Fransche oorlogschepen, benevens twaalf Turksche bodems vertrokken naar de Zwarte zee. Te Pera liep het gerucht dat de vertegenwoordigers van Pruissen en Oostenrijk tegen dien maatregel hadden geprotesteerd.

»Bij den aanvang van het nieuwe jaar hebben de te Konstantinopel gevestigde Franschen aan onzen gezant hunne opwachting gemaakt. De gezant zeide hun dat de vrede het doel van zijn streven bleef en dat hij nog niet wanhoopte aan deszelfs bereiking. De Oostenrijksche gezant daarentegen heeft bij dezelfde gelegenheid aan zijne landgenooten te kennen gegeven, dat hetgeen in de laatste dagen te Konstantinopel gebeurd was hem de hoop op het spoedig herstel van den vrede schier benam. De Engelsche gezant heeft op nieuwjaarsdag geen bezoeken ontvangen; maar men weet dat hij vooral in den laatsten tijd niet veel hoop had op het herstel van den vrede.

»De meeste Poolsche uitgewekenen die zich te Konstantinopel ophielden, waren tot de Turksche krijgsdienst toegelaten, en vertrokken den 2en dezer met de versterkingen die over de Zwarte zee, onder de beschutting van Fransche en Engelsche oorlogschepen, aan het Turksche leger in Klein Azie toegezonden werden; drie hunner hoofden zijn tot den rang van Pacha verheven en tot brigade-generaals benoemd."

— Omtrent het terugroepen van de Russische vloot naar Sebastopol zegt de *Patrie*:

»Deze maatregel is uitgegaan van den admiraal die het opperbevel over die vloot voert, en is in dergelijke omstandigheden te allen tijde genomen. Zoodra hij van de laatstelijk te Konstantinopel genomene besluiten kennis ontving heeft hij op eigen hand, en ten einde gedeeltelijke neêrlagen te vermijden, aan al de Russische oorlogsschepen in de Zwarte zee bevel gezonden om naar de haven van Sebastopol terug te keeren; tevens heeft hij de overheden in de handelshavens uitgenoodigd aan de Russische handelsvaartuigen het uitloopen vooreerst te verbieden. Deze maatregel is dus van louter militairen aard en niet een gevolg van bevelen uit St. Petersburg; men kan daaruit alzoo niets opmaken omtrent de tegenwoordige politieke plannen van het Russische gouvernement."

— Men leest in de *Gazette du Midi*:

»Het Russische gouvernement wil volstrekt in alles en overal de beschermer, namelijk het hoofd der Grieksche kerk zijn, waartoe nogtans zijn rijk heeft opgehouden te behooren, sedert Peter de Groote het patriarchaat van Moskou ophief, dat bereids zeer verdacht was van scheurmakerij tegenover dat van Konstantinopel, het vervangende door een zoogenaamd heilig synode, geprezideerd door een kolonel der kavallerie, als vertegenwoordiger van het eenige opperhoofd der Russische kerk, den Czaar.

»De Keizer van Rusland heeft aan de niet vereende Grieksche kerken in het diocees Carlowitz, een aantal theologische boeken en gewijde vaten gezonden. De boeken zijn voor de theologanten kostbaar, want die werken zijn zeldzaam in Oostenrijk (Lloyd.)

»Carlowitz, dertien mijlen ten N. W. van Belgrado gelegen, is eene Hongaarsche stad, en mitsdien onder de regering van den Keizer van Oostenrijk, die, ten aanzien der giften voorwaar met den Lacoon van Virgilius kan zeggen: *Timeo Danaos et dona ferentes.*

»Des vereischt kan het volgende feit het andere voltooijen en den waren zin er van geven:

»Zeer kort geleden werd aan het Weener kabinet een nota van den heer van Nesselrode gezonden, ten antwoord op eene vraag betreffende het punt of Rusland zou bewilligen in een algemeen Europeesch protektoraatschap ten aanzien der christen bevolkingen in Turkije en wel als middel van onderhandeling. Het antwoord, gelijk men zegt, is negatief. Rusland blijft volharden in het beginsel van nooit eene vreemde tusschenkomst te dulden in zijne geschillen met Turkije. Het zal de deeling niet toestaan van een zoo goed verkregen regt." (Voss.)

»Wil de Keizer Nikolaas slechts de godsdienstige vrijheid bevestigen dergenen, die hij volhardend zijne geloofsgenooten blijft noemen, en het evenmin zijn als de Katholieke of Armeniers in Turkije, hij zou met blijdschap het voorstel van Oostenrijk hebben aangenomen; [illegible] Het Turksche gouvernement, tegenwoordig zoo verdraagzaam dat het de processie op den H. Sakramentsdag door zijne soldaten doet begeleiden, behoudt slechts tegen de Grieken eenig wantrouwen, wijl het in hen de werktuigen en vrienden van Rusland ziet. Dat gansch Europa hen beschermen en zij zullen niets meer te vreezen hebben. Maar dan is er geen middel meer om door bedreigingen zich tusschen hen en den Divan te stellen en de overweldiging van Turkije te beramen. Men begrijpt alzoo de weigering, de reden die ze heeft ingefluisterd, kan intusschen aan het bekrompenst verstand niet ontgaan."

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 16 Jan. Uit brieven van Bucharest deelt de *Preussische Correspondenz* het volgende mede:

Den 6den hadden de Turken met aanzienlijke strijdkrachten (volgens het gisteren medegedeelde berigt van den *Moniteur* bedroegen zij 15,000 man en 15 stukken geschut) eenen aanval uit hunne verschanste legerplaats bij Kalafat gedaan en waren tot het 3½ mijl van Kalafat verwijderde Wallachijsche dorp, Czotete voortgerukt, waar een Russische afdeeling onder den overste Baumgarten, bestaande uit 3 bataillons van het regiment Tobolsk en 2 eskadrons ruiterij met 6 stukken, een positie ingenomen hadden. De overste Baumgarten hield zich tegen de groote magt der Turken staande, tot dat de generaal Simonis, die 15 werst van daar stond, met het regiment Odessa en 6 stukken geschut te zijner ondersteuning aanrukte, waarna de Turken naar hunne verschansingen terugtrokken, met achterlating van onderscheidene veldstukken.

Toen de generaal Anrep met 10 eskadrons ruiterij op het slagveld verscheen was de vijand reeds afgetrokken. De strijd schijnt zeer hardnekkig te zijn geweest. Het regiment Odessa heeft velen zijner officieren verloren, en ook de generaal Simonis moet zwaar gekwetst zijn. Van het regiment Tobolsk zouden 6 officieren gesneuveld en 27 gewond zijn. Over het geheel schatten de Russen hun verlies op 1000 dooden en 1000 gekwetsten. Het verlies der Turken wordt door hen op het driedubbele begroot, ook schijnt de bevelvoerende pacha gesneuveld te zijn."

— Volgens de *Augsburger Ztg.* zou de Oostenrijksche Internuntius te Konstantinopel niets verzuimd hebben om het binnenloopen der eskaders in de Zwarte zee te doen verdagen. Het blad voegt er bij dat er een zeer levendige woordenwisseling dienaangaande heeft plaats gehad tusschen den Franschen gezant en den baron van Bruck.

— Uit het Hertogdom Nassau schrijft men:

Den 27 December is Mgr. de bisschop van Limburg overgegaan tot de benoeming van acht pastoors. De baljuw van Limburg, de heer van Langen, een uitmuntend Katholiek is van zijn ambt ontzet en vervangen geworden door een geheel aan de policie toegewijden ambtenaar. Men verwacht strenge maatregelen. Men verzekert zelfs dat er sprake is geweest den bisschop in hechtenis te nemen en hem naar de staatsgevangenis van Maxburg te vervoeren. Onrustbarende geruchten zijn te dier zake te Limburg verspreid geworden zoo wel als in de omstreken.

Alom heerscht veel opgewondenheid.

De post-administratie heeft bevel ontvangen den nieuwen baljuw op diens vraag, al de aan den Bisschop gerigte brieven te zenden.

Een uitmuntende geest heerscht onder de Katholieken van alle standen; nooit heeft men de kerken voller gezien. De onverschilligsten beginnen tot betere gevoelens over te hellen. De edele moed van onzen Bisschop en onze Priesters treft aller harten. Velen dergenen die der godsdienst vijandig waren keeren tot het geloof terug.

STADSNIEUWS.

In de 222ste Staats-Loterij zijn, in de 3e Klasse bij de 3e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 17552 *f* 5000, N°. 6974 *f* 1250, N° 9890, 18212 en 10194 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 Januarij.

BEVALLEN (16 Jan.): J. J. Prior, geb. Ham, Z. — (17 Jan.): M. Romeijn, geb. Brenkelaar, D. - M. A. Boon Hartsinck, geb. van der Crab, D.

OVERLEDEN (12 Jan.): D. A. Martens, 50 j. - C. E. Spies, 74 j. - J. G. H. Betke, 31 j. — (14 Jan.): C. E. Vettewinkel, 13 j. - H. Craner, 33 j. — (15 Jan.): B. L. Bekker, 61 j. — (16 Jan.): A. N. Lippman, 10 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		17 JAN. 4 u. gebl.	18 JAN. 4 u.			geb.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ p.ct.	$61\frac{5}{16}$	$61\frac{1}{8}$	à	$61\frac{1}{4}$	$61\frac{5}{16}$
Dito Dito	3 ″	$73\frac{1}{2}$	$73\frac{1}{8}$	″	$73\frac{5}{8}$	$73\frac{5}{8}$
Dito Dito	4 ″	$91\frac{7}{8}$	$91\frac{7}{16}$	″	$91\frac{1}{2}$	
Amortisatie	3½ ″		$91\frac{1}{8}$	″	$91\frac{1}{4}$	
Handel-Maatschappij	4½ ″			″		
Haarlemmermeer	5 ″			″		
O. I. Leening 1844	4 ″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	4½ ″			″		
België, Certifikaten	2½ ″			″		
Dito	4½ ″			″		
Dito *Rothschild*	2½ ″	$48\frac{1}{8}$	$48\frac{1}{16}$	″	$48\frac{1}{8}$	
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	$103\frac{5}{8}$	$103\frac{3}{8}$	″		
Dito A°. 1828—1829	5 ″	$102\frac{5}{8}$	$102\frac{1}{2}$	″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″			″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″			″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″		92	″		
Negot. 1840	4 ″	$87\frac{5}{8}$		″		
Dito *Stieglitz*	4 ″	$86\frac{1}{4}$	86	″		
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche	4½ ″	$91\frac{7}{16}$	$90\frac{7}{8}$	″	91	
Spanje, Nieuwe 3 p.Ct. thans	1 ″	$20\frac{1}{8}$	$21\frac{1}{8}$	″		
Nieuwe	3 ″			″		
Binnenlandsche	5 ″	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]
Cert. Coup. Sp. Com.		$4\frac{5}{8}$	$4\frac{1}{4}$	″		
Amortisable Schuld		$4\frac{3}{8}$		″		
Portugal, te Londen	3 ″	$35\frac{5}{8}$	$35\frac{1}{8}$	″	$35\frac{3}{16}$	$35\frac{7}{16}$
Dito Uitgestelde	5			″		
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Metalliek 1816—1852	5 ″	[illegible]	70	″	[illegible]	
Dito 1847	2½ ″	$36\frac{3}{4}$	$36\frac{1}{4}$	″	[illegible]	
Dito 1851 en 1852	2½ ″	[illegible]	$36\frac{1}{8}$	″	[illegible]	
Dito 1849	5 ″	[illegible]	$87\frac{1}{8}$	″	[illegible]	$87\frac{1}{4}$
Dito Letter B	5 ″	$87\frac{5}{8}$	$87\frac{1}{8}$	″	$87\frac{1}{8}$	$87\frac{1}{4}$
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën	4 ″		$77\frac{1}{4}$	″	$76\frac{1}{2}$	[illegible]
Aandeelen 1835				″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Peru, dito	4½ ″	63	64	″	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{1}{2}$
Grieken, te Londen	5 ″			″		
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 ″			″		
Dito te Londen	6 ″			″		
Dito Bank		$3\frac{11}{16}$	$3\frac{7}{8}$	″	$3\frac{11}{16}$	
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″		$95\frac{1}{2}$	″		
Dito 1843	5 ″			″		
Grenada, dito à £ 100	2½ ″			″		
Dito Uitgestelde		$7\frac{1}{8}$	$6\frac{7}{8}$	″	$7\frac{1}{16}$	
Ecuador				″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	23	$22\frac{15}{16}$	″	$22\frac{7}{8}$	
Dito Onbepaalde	3 ″	$22\frac{7}{8}$	$22\frac{3}{4}$	″	$22\frac{7}{8}$	$22\frac{1}{4}$
Venezuela, te Londen	3½ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		

Onze fondsenmarkt verkeerde heden in eene algemeene flaauwe stemming, zonder dat handel of variatie van eene der genoteerde soorten afzonderlijke vermelding verdienen;

alleenlijk Oostenrijksche zijn op nieuw cirka ¼ pCt. gedaald en Peruanen 1 pCt. ongeveer gestegen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55⅜	Livorno	2/m.	*f* 38⅝
»	zigt	» 55⅞	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.84
»	½/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 29
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅝
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 40⅝	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Jan. Belg. leen. 2½ pc. 52, 1840, 1842 4½ pc. 92½, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 20; Binnenl. 3 pc. 39, Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 74¾

PARIJS, 17 Jan. Fransche 3 pc 71.85; 4½ pc. 99.70; Spanje 3 pc Binnenl. 39¼; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. 90¾; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 89.

LONDEN, 17 Jan. Consols 92⅞ a —; 3 pc. Spanje buitenl. 42⅛ a —; 1 pc. dito 20⅝ a —; Comité-Bewijzen 4⅝ a —; Passive 4⅜ a —; Rusl. 5 pc. 109 a —; 4½ pc dito 92 a —; Holl. 4 pc. 94¾ a —; 2½ pc. 62½ a —; Braz. 97 a —; Peru 4½ pc 68 a —; Gren. uitg 7¼ a —; id. werk. 20 a —; 3 pc. Mexiko 23½ a —; 4 pc. Portugal 39 a —; Ecuador 4¼ a —; Wissel op Amst 11 17⅝. Weenen 3/m. —.—; Hamburg 3 m. —.—.

PETERSBURG, 7 Jan. Wissel op Londen 39⅛ a 36 5/16; Hamburg 34⅛ a 34 5/16.

WEENEN, 17 Jan. Met. 5 pc. 91⅞; id. 4½ pc. 81½; Bank-Aktien 1325; Wissel op Londen 12.03; Amst. 104½; Parijs 145; Goud —, Zilver —.

BERLIJN, 17 Jan. 3½ pc. Pruissische Staatschuld 90½.

HAMBURG, 17 Jan. Spanje 3 pc. binn. 36½; id 1 pc. 18⅞. Sardinië 5 pc. —; Wissel op Londen 3/m. 15¾; Amst. 36.05, Weenen 9½.

FRANKFORT, 17 Jan. Met. 5 pc. 74⅞, 3 pc. Spanje binnenl. 39⅛; id. 1 pc. 20 9/16; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 Januarij.

GRAANMARKT.

Heden alleen verkocht van Garst t 102 ℔ Knobbe *f* 240.

De overige Granen zonder handel.

Koolzaad. Holsteinsch 168 £. *Raapolie* op 6/w. *f* 41¼; Vliegend 40½; 1°. Mei ek. *f* 40¾, ½; Sept. *f* 38½, ¼; Oct. *f* 38½, ¼; Nov *f* 38½, ⅜; Dec. *f* 38½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 31¼; Vliegend *f* 30½. 1°. Maart ek. *f* 31¼; April *f* 31½; Mei *f* 31¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38¼; Vliegend *f* 37.

ANTWERPEN, 17 Jan. *Koffij* onveranderd.

Rijst. Heden zijn verkocht 1400 zak ongep. Arracan tot vaste prijzen.

Suiker. Afgedaan bij wederverkoop 579 kann. Java, terwijl van *Geraffineerd* verkocht zijn 325/mille kilo Crushed tot verschillende prijzen.

LONDEN, 16 Jan. *Suiker. Ruwe.* Vreemde soorten zeer gevraagd tot hoogere prijzen. *Geraffineerd* met goede aftrek en Crushed voor uitvoer.

Koffij. Native Ceylon vol prijshoudend zonder omgang.

LIVERPOOL, 16 Jan. *Katoen.* Zonder prijsverandering. Verkocht 6000 balen.

BORDEAUX, 14 Jan. *Voorloop.* 3/6 op 200 frs gerezen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Jan. C. Meijer, Antonie en Eugenie, Suriname N. Jones, Isabella C. Jones, Baltimore. - P. Fijn, Noord-Holland, Triëst. - G. G. Schuur, Anna Elisabeth, Lissabon — Gisteren nog: W. Reck Wzn., Anna Paulowna, Batavia.

HELVOET, 16 Jan. L. W. van Rhijn van Alkemade, Juno, Batavia, gesleept door de stoomboot Kinderdijk.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 16 *Januarij, in het O. Z. Heeren Logement.*

De Suiker-Plantaadje *Slootwijk* c. a., in Suriname, groot 1310 Akkers; *f* 30000, *f* 100, Opgehouden

N°. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, Y 139; *f* 7650, *f* 1400, G. Moefe

2. Een Huis, Achterhuis en Erve, Amstel, C 476; *f* 8600, *f* 1200, P. Baaij.

3. Een Pakhuis en Erve, als voren, C 473; *f* 7000, *f* 1200, Denzelfden.

4 De helft in den Wind-Korenmolen *de Bul*, bij de Hoogesluis, W 661 en 662; *f* 7550, *f* 1000, Denzelfden

5. Een Huis, Tuin en Erve, 2e. Weteringdwarstraat, BB 234 en 235; *f* 3450, *f* 100, N. Mouthaan.

6 Een dito, 2e Weteringdwarsstraat, BB 294; *f* 3500, *f* 150, L. de Bull.

7. Een dito, Rozengracht, DD 338; *f* 2275, Opgehouden

8 Een Huis, Achterhuis en Erve, Singel, KK 86; *f* 6575, *f* 125, W K van Maarschalkerwaart.

9 Een Huis en Erve, Rozengracht, DD 513; *f* 2475, *f* 25, Opgehouden.

10. Een Huis, Achterhuis en Erve, Zeedijk, M 182; *f* 4125, *f* 550, P. D. Lusink, Jr.

11 Een Huis en Erve, Kalverstraat, D 138; *f* 5625, *f* 50, J. H Degens.

12. Een dito, Elandstraat, GG 71; *f* 1300, J. Helt.

13. Een dito, Prinsengracht, NN 531; *f* 1925, *f* 60, L. Feije

14. Een dito, Anjelierstraat, OO 426; *f* 1175, Opgehouden

15. Een dito, als voren, OO 427; *f* 725, *f* 100, L. Hartgerink, R. Wz

16. Een Huis, Achterhuis en Erve, Vierwindendwarsstraat, VV 146; *f* 330, *f* 4, J. van Dijk.

17. Een Huis, St. Nikolaasstraat, H 405; *f* 1250, *f* 100, H. B. Reesinck.

18. Een Pakhuis en Erve, Prinsen-Eiland, VV 169; *f* 3350, *f* 5, P. Palmboom.

19. Een Huis, aan den Baarsjesweg, N°. 410; *f* 1175, *f* 25, Opgehouden

20. Het Buitenverblijf *Voorhout*, aan den Buiten-Singel, over het Leidsche Bosch, XX 13 en 14; *f* 3300, *f* 5, Dito

21. De Opstallen van 4 Pakhuizen, Prinsengracht, CC 536 à 539; *f* 5200, D. de Vriend.

Advertentiën.

(3641) Op 20 November 1853, overleed te Batavia, in den ouderdom van 35 jaren, de Wel-Edel Gestr. Heer Mr. FRANCISCUS LAURENTIUS VAN ROMUNDE, Advocaat en Procureur bij het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indië, diep betreurd door zijne naaste betrekkingen.

Eenige Kennisgeving.

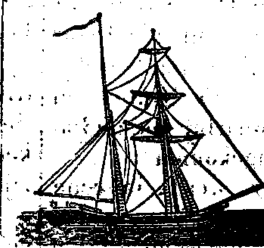
Twintig zweren aan de Beenen, *genezen door de Zalf en Pillen van Holloway.*

Uittreksel uit eenen brief van den heer O. B. Knocker, gedagteekend Mount Gambia, Zuid-Australie den 7 Julij 1850, aan den professor Holloway: Mijnheer! Er heeft hier eene genezing plaats gehad, waardoor de uitmuntende eigenschappen van uwe Zalf en Pillen volkomen worden bewezen: Een man genaamd Joshua Smith, alhier woonachtig, had meer dan twintig zweren op de scheenen, welke zoo moeijelijk te genezen waren, dat men met alle mogelijke middelen het gewenschte doel niet had kunnen bereiken. Men gebruikte toen uwe pillen en zalf en in minder dan zes weken tijds, was hij volmaakt hersteld, en naauwelijks zijn de teekenen der wonden nog te zien.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75: *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.83, *f* 1 85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. Milius te *Utrecht*, en bij J. Straatman, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3615)

Te Rotterdam ligt in Lading naar Curaçao,

voor PASSAGIERS en GOEDEREN, *om spoedig te vertrekken*, het Gekoperd en Kopervast Galjootschip ***Maracaibo***, Kapt. C. Ouwehand. Te bevragen bij den Reeder H. VAN RIJCKEVORSEL, of bij de Cargadoors HUDIG & BLOKHUYZEN. (3643)

DE REVALENTA ARABICA.

Dit heerlijke, verkwikkende en krachtgevende meel, dat panaceum voor alle, of althans de meeste en hardnekkigste ziekten, blijkens de duizenden getuigschriften van aanzienlijke en bekende personen, steekt zoo voordeelig af bij alle andere voedingsmiddelen, dat het weldra in alle huisgezinnen een artikel van dagelijksche behoeften zijn zal, zoo als thans de Koffij en Thee; en gelukkig het gezin waar de Koffijtrommel hare plaats moet inruimen voor de Revalenta-bus. Te verwonderen is het, dat deze dranken zoo lang in aanzien gebleven zijn, ondanks de waarschuwingen der oudste en grootste geneeskundigen; ondanks de onheilen welke zij dagelijks te weeg brengen. Hoe menig één klaagt dat hij geen Koffij of Thee verdragen kan, en ofschoon hij overtuigd is, dat ze op den duur door zeer weinig gestellen verdragen worden, dat ze de sterkste ingewanden, die onontbeerlijke levenswerktuigen verzwakken, toch gaat hij voort ze te gebruiken. De geschiedenis der geneeskunde wemelt immers van achtbare en bekende mannen, welke tegen het verderfelijke gebruik van warme dranken in het algemeen, tegen dat van Koffij en Thee in het bijzonder geijverd hebben. Hippocrates reeds, die Nestor der Geneeskunde, zegt in zijne Aphorism. Sect. V. 16. »*Het herhaalde gebruik van warme dranken veroorzaakt krachteloosheid van het vleesch, zwakte der zenuwen, stompheid van den geest, onreinheid van het bloed, flaauwten, ja zelfs den dood*" Gaubius »*Hoogst verderfelijk is het tegenwoordig zoo alom verspreide gebruik van warme dranken,*" iets verder »*daaruit ontstaat bedorven eetlust en gebrekkige spijsvertering, de zoo onontbeerlijke verteringssappen worden als het ware afgespoeld, waardoor eene ziekelijke gevoeligheid der ingewanden, pijnen, krampen, enz. geboren worden, spijzen worden niet langer verdragen, het leven*... enz. De Jean, comment in Gaubii Instit. Pathol. T. II. § 474, en die er meer van verlangt te weten, sla de werken op van Schlichting, Stock, Berckley, Bosch, van Swieten, Michell, Bicker, van Geuns en meer anderen. Percival zegt in zijne ***Works*** vol. III, p. 355, dat het gebruik van Koffij zelfs verlamming te weeg brengt en staaft dit beweren door een voorbeeld van een lijder met name Slabb die aan verlamming leed zoodra hij lang achtereen koffij gebruikte. Hoffmann zag daardoor miskraam ontstaan en Hörning bevende waanzin. Bienville laat zich aldus uit over Zwangeren welke koffij drinken; »*De koffij, welke velen zich niet ontzien in dien staat in overvloed te gebruiken, verschaft bloedstortingen en miskramen.*" Petöz zegt pag. 62; »*Het is eene bewezene daadzaak dat het koffijdrinken strijdt met zedelijke, phijsieke en staatkundige wetten*" en dit bewijst hij. Ons bestek verbied ons meer aanhalingen te doen. En de thee? de nadeelige invloed daardoor te weeg gebragt is te zeer bekend dan dat wij ons zouden beijveren eene keuze te doen uit de legio's schrijvers welke het gebruik daarvan afraden. En dit nu onwedersprekelijk zoo zijnde is het dan te verwonderen dat zich dagelijks de getuigschriften van herstelden door de **Revalenta Arabica** bij duizenden als verdringen in een land waar zij meer gebruikt wordt dan in ons vaderland, alwaar men huiverig is om al te spoedig vreemde ontdekkingen tot eigen nut aan te wenden. Is het te verwonderen dat de **Revalenta Arabica** duizend en andermaal duizend kwalen vermag te genezen welke ontoegankelijk waren voor de hulpmiddelen der kunst; wanneer men bedenkt dat de **Revalenta Arabica** een smakelijk krachtgevend voedsel is dat het gebruik van de verderfelijke koffij en thee ontbeerlijk maakt en herstelt, wat zij bedorven hebben: zijn dan niet de ingewanden de eerste wegen, wordt door hun niet het geheele ligchaam gevormd en moet de gezondheid van dit laatste met die der eerste niet volkomen gelijken tred houden? Maar wat baten ons theorien, de geneeskunde is dáár om de feilbaarheid van stelselmatige berekeningen te bewijzen; ervaringen, zie daar wat wij behoeven, wat ons leiden moet; en waar is dan het geneesmiddel hetwelk met de **Revalenta Arabica** in den kamp durft treden? Waar het geneesmiddel hetwelk, als de **Revalenta**, niet één getuigen tegen zich heeft onder millioenen beweldadigde en dankbare lijders? Waar het geneesmiddel hetwelk het verhemelte streelt, het ligchaam voedt en versterkt, spijs en drank tevens is?

DU BARRY'S REVALENTA bevatten meer voedende bestanddeelen, dan eenig ander voedsel en toch verteert het spoedig en wekt den eetlust op; het maakt eene grage maag, bij gezonden en zieken en geneest spoedig alle kwalen, die uit eene slechte spijsvertering en kwade sappen voortkomen. Hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagkramp, maagwater, diarrheae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, Scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhumatiek, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten en op zee, neerslagtigheid. miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz."

Du Barry's Revalenta wordt in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Depôts verkocht. (3642)

1 ℔	2 ℔	5 ℔	12 ℔		5 ℔	10 ℔
f 2	3½	8	16	DUBBEL GECONCENTREERDE	*f* 16	24

Eene Holl. Gebruiksaanwijzing is bij iedere doos.

Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo vrij, de faculteit opmerkzaam te maken, dat dit Meel er krachtig toe bijdragen kan in behandeling zijnde Patiënten te genezen. **VERKOOPHUIS.**

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.